
Dochody i wydatki państwa

Wiedza o gospodarce Studium przypadku

2013

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Zachodniopomorska
Szkoła Biznesu
w Szczecinie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Dochody i wydatki państwa

Cel

Celem jest przedstawienie założeń budżetu państwa oraz analiza możliwości i weryfikacja luki budżetowej.

Wprowadzenie

Formułowanie budżetu na rok następny zaczyna się już na wiosnę, gdy Ministerstwo Finansów i Ministerstwo Gospodarki przygotowują założenia projektu budżetowego z prognozami na następne 2 lata.

Założenia zawierają przewidywania co do tempa wzrostu gospodarczego, stóp inflacji, bilansu płatniczego, sytuacji w handlu zagranicznym, kursów walutowych, przeciętnej płacy w gospodarce oraz stopy bezrobocia. Wszystkie te czynniki będą miały wpływ na budżet państwa. Tak przygotowany dokument konsultowany jest ze wszystkimi ministerstwami i innymi organami administracji publicznej. Po wprowadzeniu wszystkich poprawek budżet państwa trafia pod obrady Sejmu. Posłowie uchwalają budżet w trzech czytaniach.

W założeniach budżetu Polski na rok 2013 przewiduje się deficyt budżetu państwa wysokości 35 mld zł.

Wyobraźcie sobie, że zostaliście zaproszeni jako doradcy na obrady dotyczące zatwierdzenia budżetu na rok 2013. Przedyskutujcie poniższe założenia, czy uważacie, że wszystkie są poprawne, może znajdziecie sposób zmniejszenia luki budżetowej.

Otoczenie podmiotu

Poniżej przedstawiono założenia budżetu na rok 2013, proszę, zapoznaj się z nimi:

Deficyt budżetowy – 35,6 mld zł

Projekt budżetu państwa na 2013 r. zakłada, że dochody wyniosą 299 185 300 tys. zł, wydatki nie będą wyższe niż 334 787 300 tys. zł, a deficyt nie przekroczy 35 602 000 tys. zł. Projekt uwzględnia również budżet środków europejskich: dochody – 81 403 652 tys. zł i wydatki – 75 249 104 tys. zł (nadwyżka to 6 154 548 tys. zł).

Wzrost PKB – 2,2%

Prognoza dochodów na 2013 r. oparta jest na niższej niż w 2012 r. dynamice wzrostu PKB (2,2% w porównaniu z 2,5%). Oznacza to, że realne tempo wzrostu PKB w 2013 r. wyniesie 2,2%.

Dochody gmin z CIT i PIT

W 2013 r., w stosunku do roku bieżącego, zostanie ponownie zwiększony udział gmin we wpływach z PIT: wzrośnie z 49,11 do 49,27%, w przypadku CIT udział ten pozostanie na poziomie z tego roku, czyli wyniesie 22,86%.

Dochody i wydatki państwa

Likwidacja ulg i przywilejów podatkowych:

ograniczenie 50% kosztów uzyskania przychodów z tytułu praw autorskich i pokrewnych; włączenie spółek komandytowo-akcyjnych do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych; zakładany wzrost akcyzy na papierosy o 5%; likwidacja ulgi internetowej (oczekiwane skutki budżetowe w 2014 r.); zmiany dotyczące przyznawania ulgi na wychowywanie dzieci (oczekiwane skutki budżetowe w 2014 r.).

Dochody podatkowe większe o 5,1%

Dochody podatkowe wyniosą 266 982 697 tys. zł, tj. o 5,1% nominalnie więcej niż w 2012 r. Na kwotę tę składają się dochody m.in. z następujących podatków:

- VAT – 126 414 509 tys. zł (o 4% więcej niż w 2012 r.),
- akcyza – 64 543 730 tys. zł (wzrost o 3,4%),
- CIT – 29 638 450 tys. zł (wzrost o 11,3%),
- PIT – 42 936 000 tys. zł (wzrost o 6,2%);
- podatek od wydobycia niektórych kopalin – 2 200 000 tys. zł (o 642 000 tys. zł więcej niż w 2012 r.)

Dochody niepodatkowe wyniosą 30 606 651 tys. zł. Będą to:

- dochody z dywidend od udziałów Skarbu Państwa w spółkach oraz z wpłat z zysku – 5 860 010 tys. zł,
- dochody z cła – 2 001 000 tys. zł,
- wpłaty z zysku NBP – 401 900 tys. zł,
- opłaty, grzywny, odsetki i inne dochody niepodatkowe – 19 960 479 tys. zł,
- wpłaty jednostek samorządu terytorialnego – 2 383 262 tys. zł,

Prognozuje się, że w 2013 r. dochody ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł niepodlegających zwrotowi wyniosą 1 595 952 tys. zł, tj. 0,1% PKB.

Wydatki budżetu państwa pod pełną kontrolą

Do ustalenia planu wydatków budżetowych na 2013 r. zastosowano tymczasową dyscyplinującą regułę wydatkową (chodzi o mechanizm ograniczający wzrost wydatków publicznych).

Zamrożenie płac sfery budżetowej

Elementem wzmacniającym efekt tej reguły będzie utrzymanie w 2013 r. zamrożenia funduszu wynagrodzeń we wszystkich jednostkach państwowej sfery budżetowej. Zastosowanie reguły dyscyplinującej jest niezbędne w celu zahamowania wzrostu długu publicznego w Polsce.

Wydatki na wojsko – 1,95% PKB

Poziom wydatków oszacowano na podstawie m.in. następujących założeń; wydatki na obronę narodową – co najmniej 1,95% PKB z roku poprzedzającego rok budżetowy;

Dochody i wydatki państwa

Waloryzacja rent i emerytur – 4,4%

Waloryzacja emerytur i rent wskaźnikiem wynoszącym ok. 104,4%

Pozostałe wydatki budżetowe

Wydatki na infrastrukturę transportu lądowego w wysokości nie niższej niż 18% planowanych na 2013 r. wpływów z akcyzy od paliw silnikowych; subwencja dla samorządu terytorialnego obejmująca skutki podwyżek dla nauczycieli z 2012 r.

W wydatkach zaplanowano także środki na finansowanie i współfinansowanie programów oraz projektów realizowanych z udziałem pieniędzy unijnych, a także środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA.

Limit wydatków budżetowych na 2013 r. jest wyższy o 1,8% od planowanego na 2012 r. Udział wydatków budżetu państwa w PKB w 2013 r. wyniesie 19,8% wobec 20,4% w 2012 r., co oznacza spadek o 0,6 punktu procentowego.

Na wydatki złożą się:

- dotacje i subwencje – 156 826 139 tys. zł,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 24 487 927 tys. zł,
- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 62 534 936 tys. zł,
- wydatki majątkowe – 16 616 001 tys. zł,
- obsługa długu Skarbu Państwa – 43 429 900 tys. zł,
- środki własne UE – 17 775 269 tys. zł,
- współfinansowanie projektów z udziałem środków UE – 13 117 128 tys. zł.

Podobnie jak w latach poprzednich największy udział w wydatkach mają stanowić dotacje i subwencje (46,8%), następnie wydatki bieżące jednostek budżetowych (18,7%) oraz obsługa długu Skarbu Państwa (13%).

Deficyt budżetu państwa – 35 mld zł

Przyjmuje się, że w 2013 r. deficyt budżetowy nie przekroczy 35,6 mld zł. Przy jego określaniu wzięto pod uwagę, że prognozy wzrostu gospodarczego na przyszły rok dla UE są obecnie słabsze od formułowanych w tym roku na wiosnę, które były podstawą przygotowania „Założeń do projektu budżetu państwa na rok 2013”. W konsekwencji niższe, niż zakładano w Wieloletnim Planie Finansowym Państwa, dochody budżetu państwa nie pozwalają na utrzymanie zakładanego wcześniej poziomu deficytu (32 mld zł).

Zgodnie z projektem ustawy budżetowej w 2013 r. realizowanych ma być 56 programów wieloletnich, na które zaplanowano wydatki budżetowe w wysokości 10 006 360 tys. zł.

Źródło: www.gazetaprawna.pl.

Dochody i wydatki państwa

Problematyka

Istotnym problemem jest wysokość zakładanego deficytu budżetu Polski na rok 2013 wynoszącego 35 mld zł. Czy próby ograniczenia poszczególnych kategorii wydatków mogą zmniejszyć planowany deficyt budżetowy?

Główni aktorzy i ich role

Wyobraźcie sobie, że zostaliście zaproszeni jako doradcy na obrady dotyczące zatwierdzenia budżetu na rok 2013. Przedyskutujcie poniższe założenia, czy uważacie, że wszystkie są poprawne, może znajdziecie sposoby zmniejszenia luki budżetowej.

Ryzyko problemu

Próby zmniejszenia wydatków w wybranych kategoriach kosztów budżetowych mogą wywołać negatywne skutki w prawidłowym funkcjonowaniu państwa.

Ważne pytania

1. W jaki sposób można zmniejszyć deficyt?
2. Czy zgadzacie się na zwiększenie dochodów państwa poprzez podniesienie podatków i innych opłat? Jeśli tak –to jakich?
3. Które wydatki państwa można zmniejszyć, a które należy pozostawić w planowanej przez rząd wysokości? Dlaczego tak uważacie?
4. Jakie mogą być skutki waszej decyzji?
5. Które cele ekonomiczne są najważniejsze w obecnej sytuacji państwa?